

**ANALIZA PIEȚEI MONDIALE A ROȘIILOR.
TENDINȚE ȘI EVOLUȚII PE PIAȚA MONDIALĂ ȘI LOCALĂ
ÎN ANUL 2009**

Iulie 2009

Evoluția în producția mondială de roșii

Cei mai mari producători mondiali de roșii sunt China, SUA, Turcia și India. Uniunea Europeană deține 8% din producția mondială de roșii. Cei mai mari producători de roșii în UE sunt Italia, Spania, Grecia, Olanda și România. Mulți agricultori europeni de roșii au trecut să cultive alte culturi, ca răspuns la subvențiile mici pentru roșii acordate de către UE.

Liderii producători de pastă de tomate sunt SUA, Europa (Italia, Spania, Grecia) și China.

Tabel 1. Producția mondială de roșii în stare proaspătă, 2003-2007, mln tone

	2004	2005	2006	2007
China	30,1	31,6	32,5,	33,5
SUA	12,8	10,9	12,2	14,1
Turcia	9,4	10	9,8,	9,9
India	8,1	8,8	9,3,	8,5
Egipt	7,6	7,6	8,5,	7,5
Italia	7,6	7,1	6,3,	6
Iran	4	4,7	5	5
Spania	4,3	4,8	3,8	3,6
Brazilia	3,5	3,4	3,3	3,4
Mexic	3	2,8	2,8	3,1
Total	126,2	126,9	129,4	129,9

Sursa: FAO

Tabel 2. Export mondial de roșii proaspete, 2004-2008, mii tone

Export	2004	2005	2006	2007	2008
Mexic	895	900	1021	1052	1042
Spania	918	1036	937	997	884
Turcia	235	250	304	372	439
SUA	212	188	202	245	264
Maroc	209	216	192	297	
China				90	117
Italia	109	95	105	112	110
Polonia	44	63	60	79	
Ucraina					32
Total	4867	4986	6000		

Sursa: FAO

În lume, anual valoarea importurilor de roșii înregistrează peste 5 mln tone de roșii proaspete. Liderii importatori de roșii proaspete în topul mondial sunt SUA, Germani, Franța, Anglia și Rusia. Uniunea Europeană importă 50% din totalul volumului de roșii proaspete comercializate. Roșiile reprezintă produsul cu cea mai mare pondere în importul de legume pe piața europeană. 70-90% din europeni consumă roșii, acesta este unul din cel mai mare nivel al consumului din toate produsele agroalimentare.

CHINA

China este cel mai mare producător de roșii și cel mai mare exportator de pastă de roșii. Producția internă de roșii se estimează că va atinge un record 39,5 mln tone în anul 2009, comparativ cu 37,5 milioane tone în 2008.

În anul 2009 se estimează exporturi de pastă de roșii din China până la 800 mii tone, cu 6% mai mult decât în anul anterior și constituie 90% din exportul total de roșii și produse din roșii.

Cele mai mari țări de import pentru pasta de roșii din China sunt Rusia, Italia și Japonia, cea mai mare cotă de piață revenind Rusiei (70% din total).

Conform departamentului vamal chinez, prețul mediu de export al pastei de roșii a scăzut cu 2,6%, până la 1100 dolari/tonă, față de 2008 (1130 dolari/tonă), ca urmare a declinului producției în Europa.

Consumul anual de roșii prelucrate pe cap de locuitor în China este extrem de scăzut mai puțin de 0,2 kg, comparativ cu 3 kg în Statele Unite, și 23 kg în medie în țările Uniunii Europene. Pe de altă parte, consumul anual de roșii proaspete pe cap de locuitor este mai mare de 21 kg, deoarece sunt un ingredient frecvent în dieta chineză. Primăvara și vara sunt perioade de vârf de consum de roșii în China.

TURCIA

Datorită climei și așezării geografice, Turcia este unul dintre cei mai importanți producători de fructe și legume proaspete, fiind al treilea la nivel mondial în producția totală de roșii. Roșiile dețin 38% din totalul producției de legume în Turcia. Aproximativ 30% din producția de roșii turcești este transformată în produse, cum ar fi pasta de tomate, sucul de roșii, ketchup, piure de roșii și roșii tocate. Pasta de roșii este în topul exporturilor de produse prelucrate din sectorul fructelor și legumelor din Turcia.

În ianuarie-aprilie 2009, producția totală de roșii a crescut semnificativ față de anul precedent. Producătorii așteaptă o creștere a producției de roșii de 25% în acest sezon, în comparație cu anul trecut, din cauza condițiilor meteorologice mai favorabile. Producția anuală este estimată la 13,7 mln tone. Antalia este provincia lider în cultivarea roșiilor și deține 17% din totalul de roșii din țară.

Tabel 3. Producția și comerțul de roșii în Turcia, 2007-2009, mii tone

	2007	2008	2009
Producția pentru consum în stare proaspătă	6972	7420	9300
Producția pentru procesare	2973	3565	4400
Total producție	9945	10985	13700
Export de roșii în stare proaspătă	372	440	550
Consum în stare proaspătă	6600	6980	8750
Procesare	2973	3565	4400

Sursa: USDA

Soiuri și hibrizi

Mai mult de 50% din soiurile de roșii sunt hibrizi, din care 400 hibrizi sunt pentru consum în stare proaspătă și 60 roșii de uz industrial. Sabrina, Dalmone, Gigante și Fantastic 144 sunt unele din cele mai importante soiuri de roșii pentru consum în stare proaspătă în timp ce noi soiurile New Crimson, Red Delicious, Bonanza și Rio Grande sunt printre cele mai importante soiuri industriale.

Prețuri

Creșterea rapidă a temperaturii și recoltarea prematură, pe piața turcească a cauzat surplus de roșii. Exportatorii remarcă faptul că Rusia și Ucraina au recoltat prematur produsele lor, care a avut ca rezultat exporturi din Turcia mai mici decât de obicei pe aceste piețe. Creșterea ofertei, asociată cu scăderea rapidă a cererii de export, a redus prețurile interne, astfel încât, până la sfârșitul lunii mai, prețurile în Turcia au scăzut cu peste 75%, fiind mai mici decât costul de producție.

Consum

Tradițional, aproximativ 70% din producția totală de roșii din Turcia este consumată în stare proaspătă, iar restul este procesată. Dintre cele 30% din recoltă, care este prelucrată, 85% este utilizată pentru producerea de pastă de tomate, 10% pentru conserve, iar restul este utilizat pentru a produce tomate uscate și alte produse.

Comerț

Turcia în principal exportă în Rusia și Europa de Est (România, Bulgaria, Moldova și Ucraina). Tradițional, lunile martie, aprilie și mai sunt sezonul de vârf pentru exporturile de roșii în stare proaspătă în Rusia și țările Europei de Est. În primele 5 luni ale 2009, totalul exporturilor de roșii din Turcia a ajuns la 335 mii tone, în creștere cu 20% față de aceeași perioadă a anului trecut. Rusia, continuă să fie destinația de export pentru roșiile proaspete turcești și importă 60% de roșii din Turcia. Importurile de roșii din Turcia pe piața românească constituie 65%, iar pe cea ucraineană 68%.

ITALIA

Italia produce aproximativ 6 mln tone de roșii anual, aproximativ 90% din care este destinat pentru prelucrare. Italia este un producător lider de roșii în UE și deține 38% din total producției EU-27, cu o recoltă în 2008 de 5,9 mln tone. Conform EUROSTAT, Italia deține și cea mai mare suprafață cultivată cu roșii în UE, în 2008 aceasta constituind 115,5 mii ha.

Consum

Șase din zece familii italiene și-au schimbat obiceiurile lor alimentare ca urmare a creșterii semnificative a prețurilor produselor alimentare.

Pentru a combate prețurile mari la fructe și legume, un italian pe piața cu ridicata a lansat o nouă inițiativă, prin care consumatorii pot cumpăra de la Roma legume on-line, reducând prețul final până la 20%.

5 milioane de tone de tomate proaspete sunt destinate consumului în stare proaspătă în Italia. Distribuția roșiilor proaspete pentru consum curent în Italia este controlată în principal de magazinele mici.

Comerț

Italia este un mare importator și unul dintre cei mai importanți exportatori de produse prelucrate de roșii. Cea mai mare parte a importurilor de produse de roșii în Italia sunt re-prelucrate și re-exportate. După SUA, China este o sursă majoră pentru aceste importuri.

Tabel 4. Comerțul extern al Italiei, 2007-2009, tone

Specificare	2007	2008	2009
Importul de roșii în stare proaspătă	4125	6051	7598
Exportul de roșii în stare proaspătă	13717	4991	8267
Balanța comercială	9592	-1060	669
Importul de roșii procesate	32000	17000	16000
Exportul de roșii procesate	131000	137000	113000
Balanța comercială	99000	120000	97000

Sursa: USDA

MOLDOVA

Moldova se află pe locul 67 în topul mondial după suprafața de roșii și pe locul 87 după producția obținută.

Piața internă de legume este relativ mică și se saturează destul de repede în perioada de recoltare. Capacitățile frigorifice sunt foarte reduse, de aceea, roada trebuie să fie vândută în perioade relativ scurte de timp, ceea ce se reflectă în prețurile foarte variabile sezoniere.

Roșiile ocupă 25% din producția totală de legume din Moldova. În anul 2009 se prognozează o recoltă de roșii de câmp cu 5% mai mare decât în 2008.

Deficitul de roșii în Moldova constituie anual circa 20% din necesarul intern.

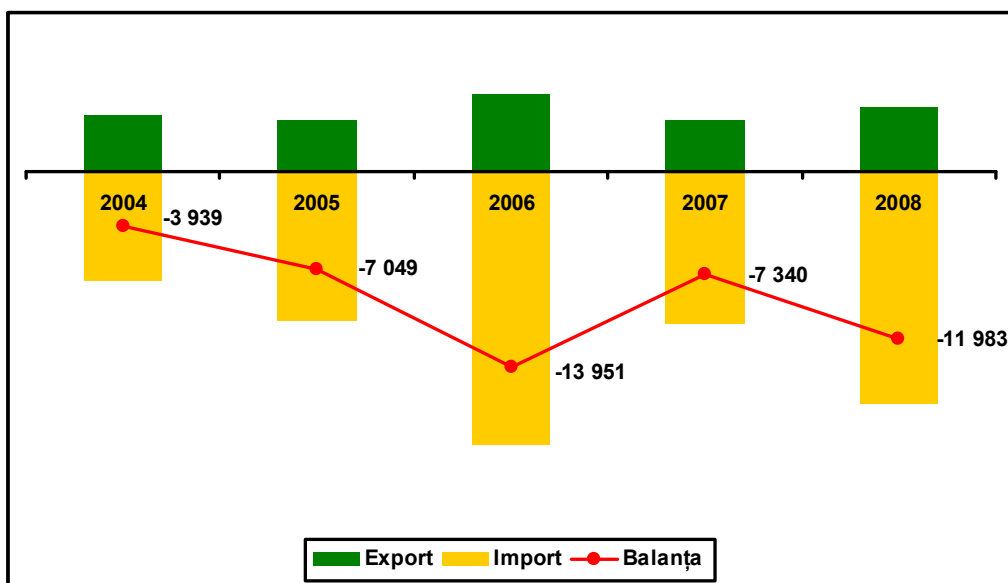
Tabel 5. Volumul de producere a roșiilor în Moldova

Roșii	2007	2008	2009	2010	2011
Producția globală, mii tone	46,60	108,16	113,08	116,76	116,76
Suprafața totală, mii ha	6,10	8,79			
Recolta medie, tone/ha	7,64	12,30			

Sursa: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare din Moldova

Importurile masive de legume din ultimii 5 ani, dar și de capacitățile slabe de producție în teren protejat a determinat o balanță comercială negativă, atât pentru legume, cât și pentru roșii.

Tabel 6. Balanța comercială a Moldovei pentru legume, inclusiv roșii în Moldova, tone, 2004-2008

Sursa: Departamentul Vamal din Moldova

Cea mai mare țară de import de roșii pentru Moldova este Turcia (91% din totalul de roșii importate). Cele mai mari exporturi de roșii din Moldova sunt pe piața din Bielarusia, cu o cotă de 83% din volumul roșiilor exportate. În Rusia se exportă 17% de roșii din volumul total de exporturi. Comparativ cu 2004, exporturile de roșii în România au scăzut dramatic cu peste 80%.

Comparativ cu primele 5 luni ale anului trecut, importurile de roșii s-au micșorat de 2 ori, iar exporturile au crescut cu 100%.

Tabel 7. Țările de import /export de roșii pentru Moldova

Roșii	2004		2005		2006		2007		2008	
	tone	mii dolari SUA	tone	mii dolari SUA	tone	mii dolari SUA	tone	mii dolari SUA	tone	mii dolari SUA
Import										
Total	7882	2805	10645	3378	19499	5928	10976	6091	16574	9917
Turcia	7754	2759	10069	3153	18284	5515	9215	4917	15051	8909
Siria	1	0	284	90	1001	308	1495	798	1367	821
Liban					31	16			49	29
România	101	37	34	47	22	35	53	243	46	68
Olanda			48	17			30	50	29	53
Iordania	20	5	121	43	115	39			25	19

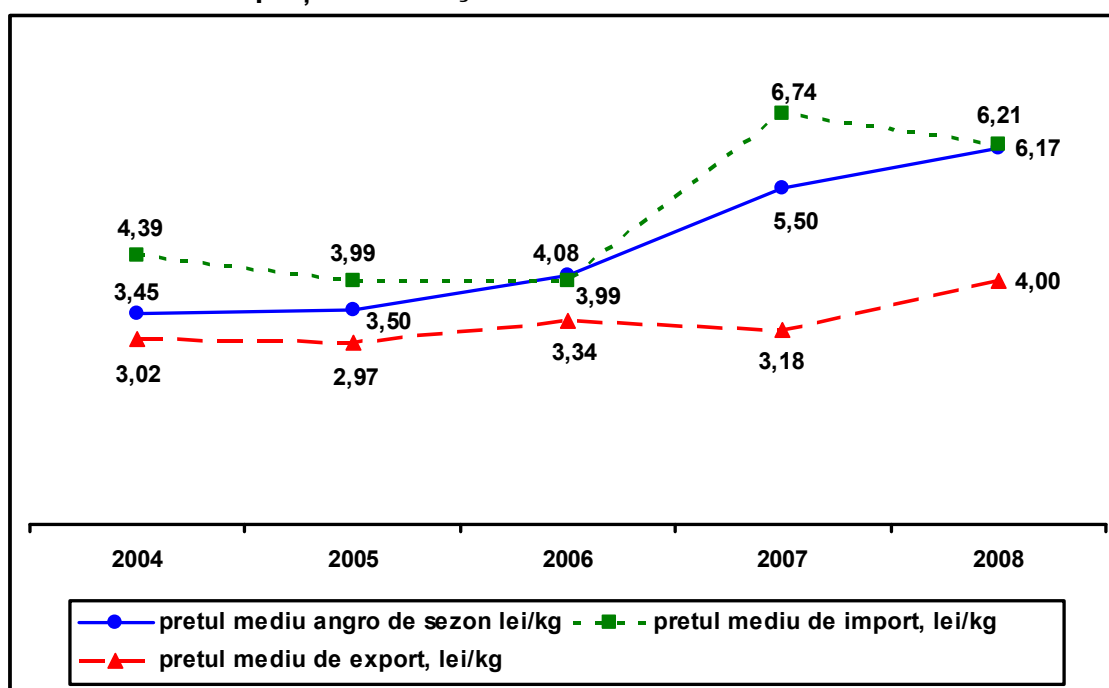
Alte țări	60	3,72	89	28	45	14	182	84	8	17
Export										
Total	3943	968	3596	850	5596	1425	3636	951	4592	1767
Bielorusia	3339	746	2663	638	3765	866	3297	835	3820	1428
Rusia	496	202	18	11			93	48	772	340
Ucraina	3	0,72	140	42	1758	547	227	61		
România	105	20	775	159	73	11	19	7		

Sursa: Departamentul Vamal din Moldova

În perioada 2004-2008, prețurile angro la roșii au înregistrat o tendință de creștere continuă. Seceta din anul 2007 a cauzat importuri masive de roșii, condiționând creșterea prețurilor pe piața internă care s-au menținut la un nivel înalt și până în prezent.

Pe piețele din Rusia, în luna iunie prețul mediu la roșii a constituit 51,00 RUR/kg (18 lei/kg), în Polonia roșiile s-au comercializat în luna iunie la prețul mediu de 0,78 EUR (12 lei/kg), comparativ cu 13,50 lei/kg pentru roșiile pe piețele din Moldova.

Tabel 8. Dinamica prețurilor la roșii în Moldova

Sursa: www.agravista.md

Concluzii

- Roșiile sunt unul dintre cele mai profitabile sectoare privind prețul, competitivitatea cu produsele de import, accesul pe piață și saturarea pieței interne
- Moldova exportă roșii în cantități nesemnificative, doar în sezon
- Moldova importă roșii în cantități mari, mai ales în primele luni ale anului
- Importuri considerabile de roșii au loc în perioada ianuarie – aprilie, dat fiind capacitățile slabe de producție a legumelor în sere, insuficiența unor tehnologii performante ce duce la costuri înalte de producere
- Pentru asigurarea pieței interne cu produsele necesare în extra-sezon, la fel și pentru substituirea celei de import este necesar de a produce în sere și tuneluri din plastic, de a produce soiuri timpurii în câmp protejat precum și pentru câmp deschis
- Asigurarea producției pe întreg anul și distribuirea soiurilor ciclic ar contribui la satisfacerea necesarului de roșii pentru consumul intern.